

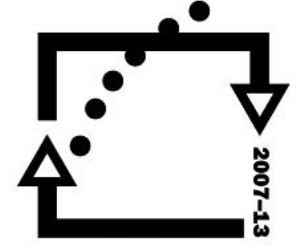
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

KRUHOÚSTÍ

Lucie Janáková

Digitální učební materiál byl vytvořen v rámci projektu
Inovace a zkvalitnění výuky na Slovanském gymnáziu

CZ.1.07/1.5.00/34.1088

Třída: KRUHOÚSTÍ

(Cyclostomata)

Obsah

Nadtřída: **BEZČELISTNATCI**

Třída: **KRUHOÚSTÍ**

Řád: MIHULE

Řád: SLIZNATKY

Nadtřída: **BEZČELISTNATCI** (*Agnatha*)

Třída: **KRUHOÚSTÍ** (*Cyclostomata*)

- většinou **vodní živočichové** (sladkovodní i mořští)
- **nemají** čelisti
- úhořovitý tvar těla → **nemají** párové ploutve
→ zadní polovina těla – rozšíření v **ploutevní lem**

SYSTÉM:

Třída: **KRUHOÚSTÍ** (*Cyclostomata*)

Řád: **MIHULE**

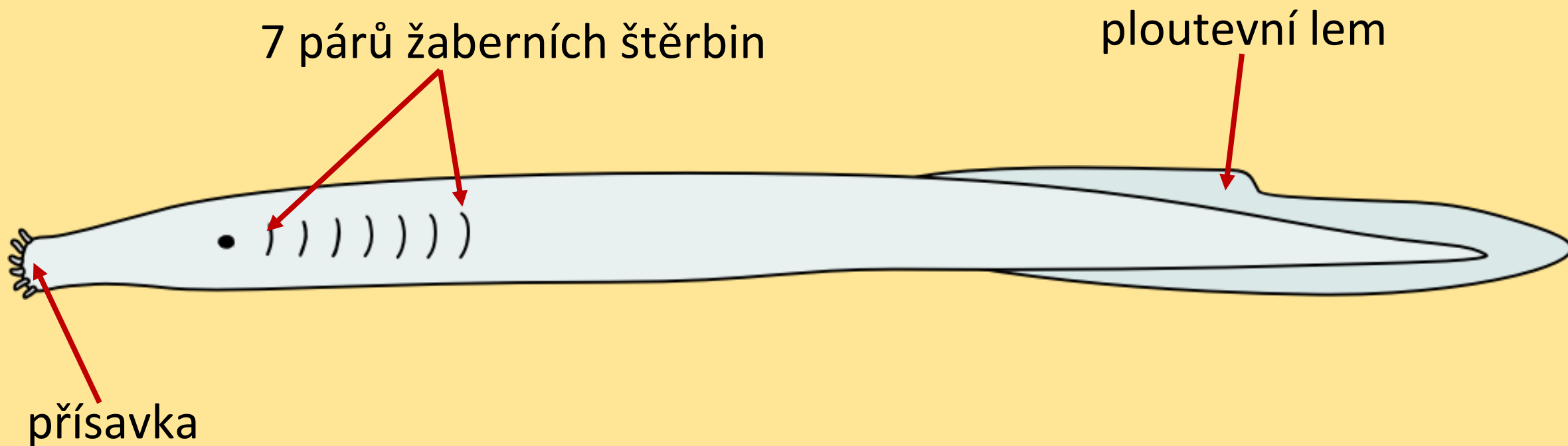
Řád: **SLIZNATKY**

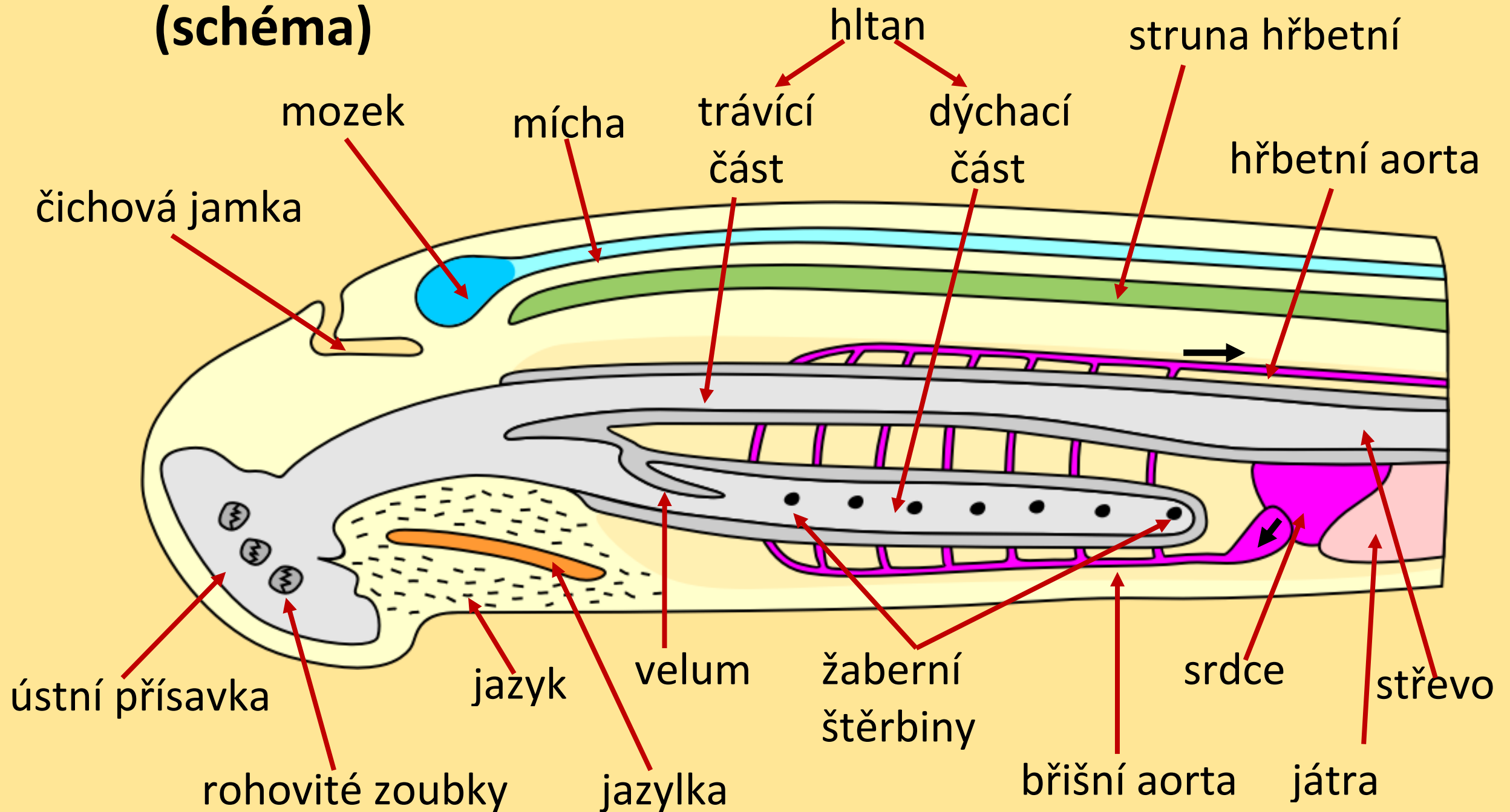
Řád: MIHULE

Zástupce: **mihule potoční** (velikost: 15–20 cm)

Stavba těla:
(schéma)

VNITŘNÍ STAVBA (schéma)

Vnitřní stavba těla:

- **Tělní pokryv** (*integument*)

→ tělo je kryto **kůží** → vrstvy:

- **mnohvrstevná pokožka**
- **škára**
- **podkožní vazivo**

KŮŽE:

lysá bez šupin, **slizká**

slizové žlázy

fce: ochranná

- **Kostra**

- částečně **chrupavčitá** – pouzdro (chrání mozek)
žaberní oblouky a jazylka
- osa těla – **struna hřbetní** → zachována celý život

- **Svalstvo**

- všechny druhy:

- **hladká svalovina**
- **srdeční svalovina** (*myokard*)
- **příčně pruhovaná svalovina**

- **Dýchací soustava**

→ dýchací orgány

žábry

7 párů žaberních oblouků

žaberní lupínky

7 žaberních štěrbin

- Cévní soustava

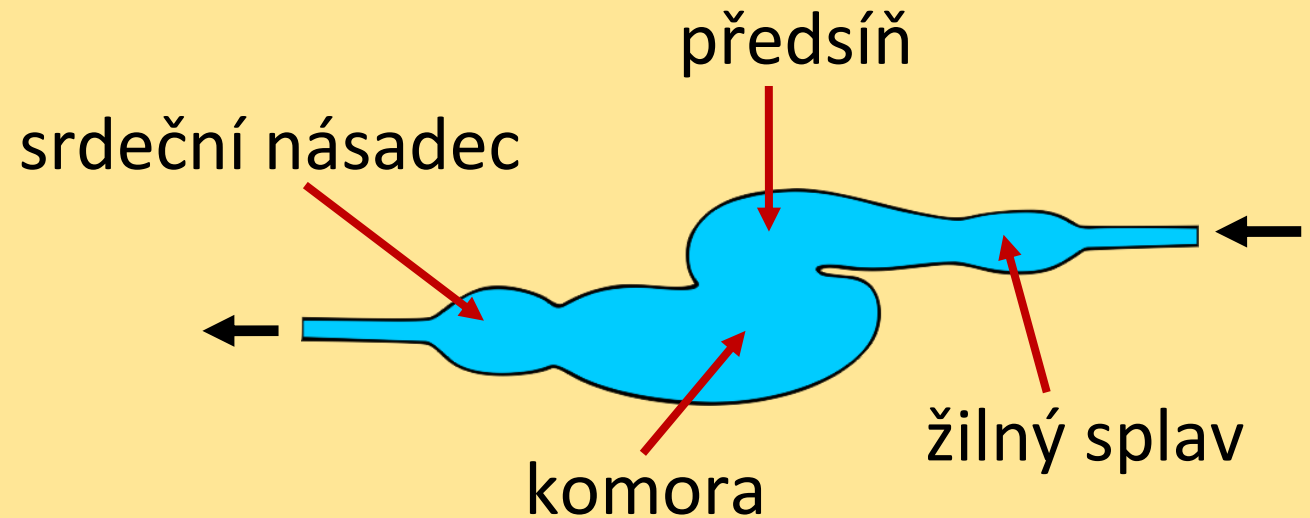
→ **uzavřená**

srdce – **ŽILNÉ** → tvoří jej:
(venózní)

- žilní splav
- **1** předsíň
- **1** komora
- srdeční násadec

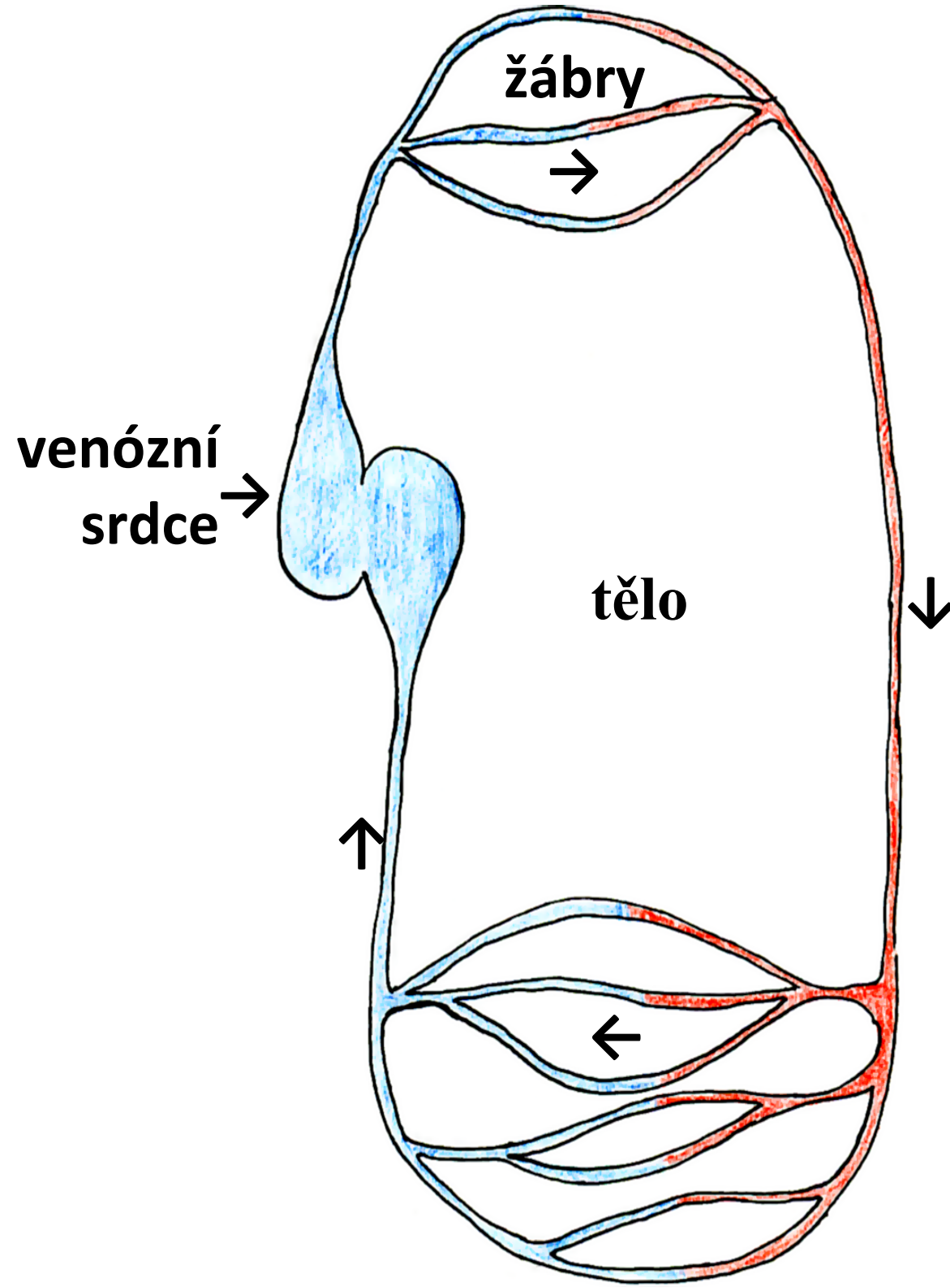
→ prochází jím pouze **odkysličená krev**

SRDCE:
(schéma)

erythrocyty – okrouhlé, mají jádro
jeden krevní oběh

KREVNÍ OBĚH → **jeden** krevní oběh
(schéma)

- **Trávicí soustava**

→ **trubicovitá** v dospělosti **zakrnělá**

ústní otvor → kruhovitá **přísavka**
↓ → *rohovité zoubky*

ústní dutina → jazyk, vzadu **záklopka**
↓ (*velum*)

hltan → 2 větve:

- **horní větev** – fce: **trávicí** – trubice → celým tělem
- **dolní větev** – fce: **dýchací** – slepý vak (žaberní koš)

7 párů žaberních štěrbin

střevo → obsahuje **spirální řasu** (*typhlosolis*)

→ zvětšuje trávicí plochu střeva

kloaka

potrava:

mihule potoční → v **dospělosti** **nepřímá** potravu a trávicí trubice zakrňuje
→ **larvy** se živí planktonem

jiné druhy: parazité

mihule říční → v **dospělosti** saje **krev** rybám (*ektoparazit*)

mihule mořská → v **dospělosti** saje **krev** rybám (*ektoparazit*)

- **Vylučovací soustava**

→ vylučovací orgány

prvoledviny (*opistonefros*)

- **Nervová soustava**

→ **trubicovitá** – ne příliš vyvinutá

CNS • **mozek** – 5 částí – prodloužená mícha, mozeček, střední mozek, mezimozek, koncový mozek

- **mícha**

- **Smyslová soustava**

ČICH – čichová jamka – nepárová

ZRAK – komorové oko – bez víček   **larvy** – oči překryty kůží

SLUCH a ROVNOVÁHA – ucho (pouze vnitřní)

POSTRANNÍ ČÁRA (*proudový orgán*)

→ kanálek v kůži vyplněný slizem a smyslovými buňkami

vnímání vlnění vody

- **Rozmnožovací soustava**

→ GONOCHORISTÉ

nepřímý vývoj

minoha

(larva)

MINOHA – oči překryté kůží → žije několik let (cca 4 roky),

→ živí se planktonem

DOSPĚLEC – nepřijímá potravu → žije pouze 1 sezónu

zástupce: **mihule potoční**

zástupce: **mihule říční**

Řád: SLIZNATKY

- mořští parazité
- tvarem těla podobné mihulím
- nemají oči
- ústní otvor → tvar štěrbin
- 5 – 14 párů žaberních štěrbin
- **ZDÁNLIVÍ HERMAFRODITÉ** → vývoj přímý

↓
pohlavní žláza se táhne pásovitě podél střeva
↓
přední část má stavbu **samičí** a **zadní část samčí** gonády
↓
anatomicky hermafrodit
↓
funguje však pouze jedna část žlázy → **funkčně oddělené pohlaví**

zástupce: **sliznatka cizopasná**

CITACE K OBRAZOVÉMU MATERIÁLU

Zdroj fotografie sliznatky cizopasně na straně 20: Atlantic Hagfish (*Myxine glutinosa*). In: PROJEKT NOAA – NÁRODNÍ ÚŘAD PRO OCEÁN A ATMOSFÉRU. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-01-27]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Atlantic_Hagfish_%28Myxine_glutinosa%29.jpg

Všechny ostatní fotografie jsou použity z archivu Lukáše Jurka (jurek40@seznam.cz) – autorovo svolení k použití pro digitální učební materiál je doloženo v osobní korespondenci z ledna 2013.

Všechny kresby a schémata jsou společným dílem Roberta Janáka a Lucie Janákové (autorka prezentace).